

ეფექტური შეფასების ინსტრუმენტების (შემაჯამებელი დავალებების)
შექმნის პრაქტიკის გაუმჯობესება

ლელი კუთხაშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე განათლების
ადმინისტრირების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის
შესაბამისად*

პროგრამა: განათლების ადმინისტრირება

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნათია ანდლულაძე, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნამუშევარი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცვას სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ლედი კუთხაშვილი

22.06.26

აბსტრაქტი

წინამდებარე სამაგისტრო ნაშრომი ეძღვნება ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში შეფასების ინსტრუმენტების (შემაჯამებელი დავალებებისა და შეფასების სქემების) შექმნის პრაქტიკის გაუმჯობესების საკითხს. კვლევის მიზანი იყო მასწავლებელთა შეფასების პრაქტიკაში არსებული გამოწვევების შესწავლა და ისეთი ინტერვენციების დაგეგმვა და განხორციელება, რომლებიც ხელს შეუწყობდა შეფასების ინსტრუმენტების ხარისხის გაუმჯობესებას, ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნებთან შესაბამისობის გაძლიერებასა და პროფესიული თანამშრომლობის განვითარებას.

კვლევა განხორციელდა პრაქტიკის კვლევის მეთოდოლოგიის საფუძველზე ერთ-ერთი საჯარო სკოლის ორ საგნობრივ კათედრაზე. კვლევის პროცესი მოიცავდა დიაგნოსტიკურების, დაგეგმვის, ინტერვენციის, შეფასებისა და რეფლექსიის ეტაპებს. მონაცემთა შეგროვების მეთოდებად გამოყენებულ იქნა ფოკუს-ჯგუფი, მასწავლებელთა კითხვარი, დოკუმენტების ანალიზი და ინტერვენციების შეფასების მიზნით ჩატარებული განმეორებითი ფოკუს-ჯგუფი. მონაცემთა სანდოობის უზრუნველსაყოფად გამოყენებული იყო ტრიანგულაცია.

დიაგნოსტიკურმა კვლევამ აჩვენა, რომ მასწავლებლებს უჭირდათ მაღალი ხარისხის შეფასების ინსტრუმენტების შემუშავება, შეფასების კრიტერიუმების მკაფიო ფორმულირება, დავალებების სასწავლო მიზნებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა და შეფასების სქემების ეფექტიანი გამოყენება. ასევე გამოიკვეთა შეფასების ინსტრუმენტების კოლეგიური განხილვის არასისტემური პრაქტიკა და ერთიანი რესურსების ნაკლებობა.

აღნიშნული პრობლემების საპასუხოდ დაიგეგმა და განხორციელდა ურთიერთდაკავშირებული ინტერვენციები, რომლებიც მოიცავდა შეფასების ინსტრუმენტების შექმნის პრაქტიკული გზამკვლევის შემუშავებას, შეფასების ხარისხის ჩეკლისტის დანერგვას, „კრიტიკული მეგობრის“ პრინციპზე დაფუძნებული კოლეგიური განხილვის პრაქტიკის განვითარებას, შეფასების რესურსბანკის შექმნასა

და ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების ინტეგრირებას შეფასების ინსტრუმენტების შექმნისა და დახვეწის პროცესში.

ინტერვენციების შეფასებამ აჩვენა, რომ განხორციელებულმა აქტივობებმა ხელი შეუწყო მასწავლებელთა შეფასების წიგნიერების განვითარებას, შეფასების ინსტრუმენტების ხარისხის გაუმჯობესებას, პროფესიული თანამშრომლობის გაძლიერებასა და შეფასების პროცესის უფრო გააზრებულ დაგეგმვას. შეფასების ინსტრუმენტები მეტად შესაბამისი გახდა ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნებთან, გაუმჯობესდა შეფასების კრიტერიუმების სიცხადე, დავალებების ხარისხი და შეფასების სქემების სიზუსტე.

კვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ პრაქტიკის კვლევა ეფექტიანი მექანიზმია სკოლაში შეფასების პრაქტიკის გაუმჯობესებისა და პროფესიული განვითარების ხელშეწყობისათვის. კვლევის ფარგლებში შექმნილი რესურსები და დანერგილი თანამშრომლობითი პრაქტიკა შეიძლება გამოყენებულ იქნეს შეფასების ინსტრუმენტების ხარისხის გასაუმჯობესებლად როგორც სხვა საგნობრივ კათედრებზე, ისე მსგავსი ტიპის პრაქტიკის კვლევების განხორციელების პროცესში.

საკვანძო სიტყვები: პრაქტიკის კვლევა, შეფასების ინსტრუმენტები, შეფასების წიგნიერება, შემაჯამებელი შეფასება, პროფესიული თანამშრომლობა, ხელოვნური ინტელექტი.

Abstract

This master's thesis explores the improvement of teachers' practices in developing assessment instruments, including summative assessment tasks and scoring rubrics, in a general education school. The aim of the study was to examine the challenges associated with assessment practices and to design and implement interventions that would enhance the quality of assessment instruments, strengthen their alignment with the National Curriculum, and promote teachers' professional collaboration.

The study was conducted using the Action Research methodology in two subject departments of a public school. The research process included the stages of diagnosis, planning, intervention, evaluation, and reflection. Data were collected through focus groups, a teacher questionnaire, document analysis, and a follow-up focus group conducted after the interventions. Data triangulation was applied to enhance the credibility and trustworthiness of the findings.

The diagnostic phase revealed that teachers experienced difficulties in designing high-quality assessment instruments, formulating clear assessment criteria, aligning assessment tasks with learning outcomes, and developing effective scoring rubrics. The findings also indicated limited opportunities for collaborative review of assessment instruments and a lack of shared assessment resources.

In response to the identified needs, a set of interconnected interventions was designed and implemented. These included the development of a practical guide for designing assessment instruments, the introduction of an assessment quality checklist, the implementation of a peer-review practice based on the "critical friend" approach, the establishment of an assessment resource bank, and the integration of artificial intelligence into the process of designing and improving assessment instruments.

The evaluation of the interventions demonstrated positive changes in teachers' assessment literacy, the quality of assessment instruments, and professional collaboration. Assessment tasks became more closely aligned with the requirements of the National Curriculum, while

assessment criteria, task design, and scoring rubrics were significantly improved. Furthermore, the interventions contributed to the establishment of a more systematic culture of collaborative reflection and sharing of professional practice within the subject departments.

The findings suggest that Action Research is an effective approach for improving assessment practices and supporting teachers' professional development within schools. The resources and collaborative practices developed through this study may also serve as a useful model for improving assessment practices in other subject departments and for future school-based Action Research projects.

Keywords: Action Research, assessment instruments, summative assessment, assessment literacy, professional collaboration, artificial intelligence.

მადლობა

მადლობას ვუხდით სსიპ ზურაბ მამუნაშვილის სახელობის ქალაქ თბილისის №220 საჯარო სკოლის ადმინისტრაციასა და მასწავლებლებს პრაქტიკის კვლევის პროცესში აქტიური ჩართულობის, თანამშრომლობისა და მხარდაჭერისთვის.

განსაკუთრებულ მადლობას ვუხდით ჩემს აკადემიურ ხელმძღვანელს, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებულ პროფესორს, ნათია ანდლულაძეს, კვლევის განხორციელების პროცესში გაწეული პროფესიული მხარდაჭერის, ღირებული რეკომენდაციებისა და კონსტრუქციული უკუკავშირისთვის.

ასევე მადლობას ვუხდით ჩემი კვლევითი ჯგუფის წევრებს, ნინო ბასლანძესა და მარი წაქაძეს, საკვლევი პრობლემის იდენტიფიცირებისა და კვლევის დიაგნოსტიკის ეტაპზე ერთობლივი მუშაობისთვის, ასევე კვლევის მთელი პროცესის განმავლობაში მუდმივი თანამშრომლობის, იდეების გაზიარებისა და ურთიერთმხარდაჭერისთვის.